

briksingeniøren, Hr. Fæster, har opholdt sig 2 Aar i Grønland og beskæftiget sig med disse Spørgsmaal, der har, saaledes som der udtrykkelig staaer, været anstillet en lang Række Forsøg med Hensyn til, dels hvilke Konserveringsmidler der maatte foretrækkes, og dels hvilke Mængder der skulde til. Det er oplyst for mig paa et udtrykkelig fremsat Spørgsmaal om, hvorledes det forholdt sig hermed, at al hjemkommen Spæk har vist sig at være i god Stand.

Det ærede Medlem talte ogsaa om, at Priserne kunde være skiftende, og at de var nedadgaaende. Det er sikkert, det har han Ret i. Men det kan, som det ogsaa er nævnt, ligeledes være Tilfældet med Omkostningerne, det kan vise sig, at de vil forrykkes i Favn af det endelige Resultat. Men om hele den forretningsmæssige Side af Sagen vil jeg gerne forhandle nærmere med Udvalget. Det er nemlig fremhævet overfor mig fra særdeles anerkendt sagkyndig Side, at der ikke kan være Tvivl om, at det vil vise sig at være i det lange Løb en baade for Statskassen og for Grønlænderne særdeles heldig Forretning, man her kommer ind paa, ved at etablere denne Fremgangsmaade med Hensyn til Tilberedningen og ved at faa denne Fabrik i Gang.

Det vil altid være saaledes, at man i den Slags Spørgsmaal bliver nødt til at rette sig efter de Betragtninger, som man fra særlig sagkyndig Side har at fremkomme med overfor Ministeriet. Her er da gjort Rede for, efter hvilke Principper man er gaaet frem for at kunne vinde den fornødne Sagkyndighed, og nu kan man jo i Udvalget af den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti faa Besked om, hvilke Kilder han mener at kunne øse af, naar han er kommet til den Betragtning, han har gjort sig til Talsmand for i Dag. Udvalget vil da kunne prøve de forskellige Betragtninger. Indtil videre maa jeg gaa ud fra, at det vil vise sig, at den Betragtning, der danner Grundlaget for Lovforslagets Udarbejdelse, vil kunne vinde Udvalget for sig.

Det Spørgsmaal er blevet rejst her, om Staten virkelig skulde etablere og drive en saadan Fabrik. Dertil maa der siges, at Staten paa dette Omraade har været inde i ikke ubetydelige Virksomheder. Staten har Ansvar for, at Trannen ogsaa kan blive afsat paa saa heldig og god en Maade som muligt. Jeg maa mene, at det vil være naturligt, at Staten paa dette Omraade tager denne begrænsede Opgave

op; ogsaa har jeg, som nævnt, fra anerkendt teknisk Side Udtalelser om, at det vil være heldigt.

Det ærede Medlem mente, at der ikke vilde blive Plads til en saadan Fabrik paa den grønlandske Plads. Dertil vil jeg sige, at Anlægget vil aflaste Pladsen meget betydeligt. Den henligger nu opfyldt af store Tranbeholdninger, og der er ikke Tvivl om, at en Virksomhed, der som denne vil kunne gaa jævnt og konstant hele Aaret rundt, vil bidrage til at aflaste Pladsen. Endelig maa jeg minde om, at Trannen, som nu produceres, har en meget begrænset Anvendelse, hvorimod den Olie, der kan udvindes paa denne Maade, kan finde Anvendelse i langt videre Omfang. Derigennem kan der ogsaa opnaas økonomisk Betyggelse.

Det ærede Medlem mente, at Forslaget burde være forelagt det Udvalg, der er nedsat angaaende grønlandske Anliggender. Jeg vil dog gerne minde det ærede Medlem om dette Udvalgs naturlige Sammensætning og naturlige Opgave; heraf vil jo følge, at nogen rent forretningsmæssig Kyndighed kan man ikke vente hos det Udvalg. Jeg skulde derfor mene, at hvis man vilde sende et Forslag af denne Natur til dette Udvalg, vilde det ganske naturligt ikke turde paatage sig Ansvar for at sinke et Forslag af en saa speciel Natur. Efter min Mening egner dette Forslag sig til en Drøftelse i et Udvalg her, hvor de forskellige Medlemmer kan gøre Rede for de Udtalelser, som maatte være fremkommet overfor dem med Hensyn til Enkeltheder i Forslaget. Naar saaledes alle Oplysninger foreligger, kan Udvalget afgøre, om det mener, at dette Forslag har været saa vel underbygget, at det ogsaa bør fremmes. Jeg forstaar af det ærede Medlems Indledningsudtalelser og enkelte Udtryk i hans Slutningsudtalelser, at det, hans Tale skulde være Udtryk for, var, at han ønskede her at fremhæve alle de kritiske Bemærkninger, der er fremkommet overfor ham i Anledning af dette Forslags Fremkomst, at det var hans Ønske, at disse kritiske Bemærkninger kunde blive nærmere gennemgaaet i Udvalget, og at han forbeholdt sig derefter at afgøre, hvorvidt han sluttelig kunde gaa med til Lovforslaget eller ej.

Idet jeg altsaa forventer, at ogsaa det ærede Medlem vil kunne gaa med til en saadan Undersøgelse af de forskellige Betragtninger, der er kommet frem, skal jeg i øvrigt takke for den velvillige Holdning,